

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Національного
університету «Чернігівська
політехніка»
від 24 квітня 2023 року №5

Введено в дію
наказом ректора
від 24 квітня 2023 року №57/ВС

ПОЛОЖЕННЯ
про відділ охорони праці, безпеки життєдіяльності та
цивільного захисту
Національного університету «Чернігівська політехніка»

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Положення (далі – Положення) про Відділ охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту (далі – відділ ОПБЖ та ЦЗ) Національного університету «Чернігівська політехніка» (далі – Університет) розроблено відповідно до Закону України «Про охорону праці», «Типового положення про службу охорони праці», затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці України від 15.11.2004 № 255, Кодексу цивільного захисту України, відповідно до вимог наказу Міністерства освіти і науки України від 03.09.2009 №814 «Про Положення про функціональну підсистему «Освіта і наука України» Єдиної державної системи запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру».

1.2. Відділ ОПБЖ та ЦЗ є самостійним організаційно-технічним підрозділом Університету, що підпорядковується безпосередньо проректору з АГР Університету.

1.3. Працівники відділу ОПБЖ та ЦЗ Університету в своїй діяльності керуються законодавством України, нормативно-правовими актами з охорони праці, Колективним договором та актами з охорони праці, Кодексом цивільного захисту що діють в межах Університету.

1.4. Навчання та перевірка знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту працівників відділу ОПБЖ та ЦЗ Університету проводяться в установленому законодавством порядку під час прийняття на роботу та періодично один раз на три роки.

2. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ВІДДІЛУ ОПБЖ та ЦЗ

З охорони праці та безпеки життєдіяльності:

2.1. Організація ефективної системи управління охороною праці в Університеті та сприяння удосконаленню діяльності в цьому напрямку кожного структурного підрозділу, кожного працівника, здобувача вищої освіти. Забезпечення фахової підтримки рішень ректора з цих питань.

2.2. Організація та проведення профілактичних заходів, спрямованих на усунення шкідливих і небезпечних виробничих факторів, запобігання нещасним випадкам на виробництві, професійним захворюванням та іншим випадкам загрози життю або здоров'ю працівників та здобувачів вищої освіти.

2.3. Вивчення та сприяння впровадженню у виробництво досягнень науки і техніки, прогресивних і безпечних технологій, сучасних засобів колективного та індивідуального захисту працівників та здобувачів вищої освіти.

2.4. Контроль за дотриманням працівниками вимог законів та інших

нормативно-правових актів з охорони праці, положень (у разі наявності) галузевої угоди, розділу "Охорона праці" Колективного договору та актів з охорони праці, що діють в межах Університету.

2.5. Інформування та надання роз'яснень працівникам університету з питань охорони праці.

З цивільного захисту:

2.6. Створення і забезпечення стабільного функціонування Університету як об'єктової ланки Єдиної державної системи запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного і природного характеру.

2.7. Розроблення і реалізація заходів щодо підвищення готовності сил ЦЗ до захисту учасників освітнього процесу та працівників Університету від надзвичайних ситуацій.

2.8. Здійснення інформаційного забезпечення в сфері цивільного захисту учасників освітнього процесу та працівників Університету від надзвичайних ситуацій та ліквідації їх наслідків, створення і впровадження сучасних інформаційних технологій.

2.9. Надання пропозицій ректору Університету щодо розвитку та функціонування об'єктової ланки цивільного захисту учасників освітнього процесу та працівників Університету.

2.10 Організація навчання та підготовки органів управління і сил цивільного захисту Університету до дій в умовах надзвичайних ситуацій.

2.11 Організація навчання учасників освітнього процесу і працівників Університету, які не входять до складу невоєнізованих формувань, до захисту і дій в надзвичайних ситуаціях.

2.12 Розробка плану реагування на випадок надзвичайної ситуації й захисту Університету протягом особливого періоду.

3. ФУНКЦІЇ ВІДДІЛУ ОПБЖ та ЦЗ

Виконавчі функції:

3.1. Розроблення спільно з іншими підрозділами Університету комплексних заходів для досягнення встановлених нормативів та підвищення існуючого рівня охорони праці та цивільного захисту (планів, програм поліпшення умов праці, запобігання виробничому травматизму, професійним захворюванням, надання організаційно-методичної допомоги в виконанні запланованих заходів).

3.2. Підготовка проектів наказів з питань охорони праці, цивільного захисту і внесення їх на розгляд ректора Університету.

3.3. Проведення спільно з представниками інших структурних підрозділів і за участю представників професійної спілки перевірок з дотримання працівниками вимог нормативно-правових актів з охорони праці.

3.4. Складання звітності з охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту.

- 3.5. Проведення з працівниками вступного інструктажу з охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту.
- 3.6. Облік та аналіз причин виробничого травматизму, професійних захворювань, аварій тощо.
- 3.7. Забезпечення належного оформлення і зберігання документації з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту, а також своєчасної передачі її до архіву для тривалого зберігання згідно з установленим порядком.
- 3.8. Складання за участю керівників підрозділів Університету переліків професій, посад і видів робіт, на які повинні бути розроблені інструкції з охорони (безпеки) праці, цивільного захисту, що діють в межах підприємства, надання методичної допомоги під час їх розроблення.
- 3.9. Інформування працівників про основні вимоги законів, інших нормативно-правових актів та актів з охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту, що діють в межах Університету.
- 3.10. Розгляд щодо підтвердження або спростування питань наявності небезпечної виробничої ситуації, що стала причиною відмови працівника від виконання дорученої роботи, відповідно до законодавства (у разі необхідності) та листів, заяв, скарг працівників Університету, що стосуються питань додержання законодавства про охорону праці.
- 3.11. Забезпечення підрозділів нормативно-правовими актами та актами з охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту, що діють в межах Університету, посібниками, навчальними матеріалами з цих питань.
- 3.12. Організація роботи кабінету з охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту, підготовка інформаційних стендів, кутків з охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту тощо.
- 3.13. Організація нарад, семінарів, конкурсів з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту тощо.
- 3.14. Організація заходів із популяризації питань охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту.
- 3.15. Участь у розслідуванні нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві відповідно до Порядку розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 квітня 2019 року № 337.
- 3.16. Складання санітарно-гігієнічної характеристики робочих місць працівників, які проходять обстеження щодо наявності профзахворювань.
- 3.17. Проведення внутрішнього аудиту охорони праці та атестації робочих місць на відповідність нормативно-правовим актам з охорони праці.
- 3.18. Участь у роботі комісій з приймання в експлуатацію закінчених

будівництвом, реконструкцією або технічним переозброєнням об'єктів виробничого та соціально-культурного призначення, відремонтованого або модернізованого устаткування в частині дотримання вимог охорони (безпеки) праці.

3.19. Розроблення положень, інструкцій, розділу «Охорона праці» Колективного договору, актів з охорони (безпеки) праці та цивільного захисту що діють у межах Університету.

3.20. Складання переліків професій і посад, згідно з якими працівники повинні проходити обов'язкові попередні і періодичні медичні огляди.

3.21. Організація навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту.

3.22. Участь у роботі комісії з перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту.

3.23. Створення і забезпечення стабільного функціонування Університету як об'єктивної ланки Єдиної державної системи запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного і природного характеру.

Контролюючі функції:

3.24. Контроль за виконанням заходів, передбачених програмами, планами щодо поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища.

3.25. Контроль за проведенням ідентифікації та декларуванням безпеки об'єктів Університету підвищеної небезпеки.

3.26. Контроль за наявністю в структурних підрозділах Університету інструкцій з охорони праці згідно з переліком професій, посад і видів робіт, своєчасним внесенням в них змін.

3.27. Контроль за своєчасним проведенням необхідних випробувань і технічних оглядів устаткування.

3.28. Контроль за станом запобіжних і захисних пристроїв, вентиляційних систем.

3.29. Контроль за своєчасним проведенням навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту всіх видів інструктажу.

3.30. Контроль за забезпеченням працівників відповідно спецодягом, спецвзуттям та іншими засобами індивідуального та колективного захисту, миючими та знешкоджувальними засобами.

3.31. Контроль за організацією зберігання, прання, хімічного чищення, сушіння, знепилювання і ремонту спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту.

3.32. Контроль за своєчасним і правильним наданням працівникам пільг і компенсацій за важкі та шкідливі умови праці, забезпеченням їх лікувально-профілактичним харчуванням, молоком або рівноцінними йому харчовими

продуктами, газованою солоною водою, наданням оплачуваних перерв санітарно-оздоровчого призначення тощо відповідно до вимог законодавства та Колективного договору.

3.33. Контроль за дотриманням у належному безпечному стані території підприємства, внутрішніх, доріг та пішохідних доріжок.

3.34. Контроль за організацією робочих місць відповідно до нормативно-правових актів з охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту.

3.35. Контроль за використанням цільових коштів, виділених для виконання комплексних заходів для досягнення встановлених нормативів та підвищення існуючого рівня охорони праці, цивільного захисту.

3.36. Контроль за застосуванням праці жінок, інвалідів та осіб, молодших 18 років, відповідно до законодавства.

3.37. Контроль за виконанням приписів посадових осіб органів державного нагляду за охороною праці та поданням страхового експерта з охорони праці.

3.38. Контроль за проведенням попередніх (під час прийняття на роботу) і періодичних (протягом трудової діяльності) медичних оглядів працівників, зайнятих на важких роботах, роботах із шкідливими чи небезпечними умовами праці або таких, де є потреба у професійному доборі, щорічних обов'язкових медичних оглядів осіб віком до 21 року.

3.39. Контроль готовності невоєнізованих формувань і служб ЦЗ Університету до дій за призначенням.

3.40. Контроль за встановленням стану підвищеної готовності добровільних ланок ЦЗ Університету і засобів цивільного захисту, уточнення планів їх дій.

3.41. Контроль за дотриманням у належному стані захисних споруд Університету, які використовуються для укриття учасників освітнього процесу.

4. ПРАВА ПРАЦІВНИКІВ ВІДДІЛУ ОПБЖ та ЦЗ

Спеціалісти відділу ОПБЖ та ЦЗ мають право:

4.1. Видавати керівникам структурних підрозділів Університету обов'язкові для виконання приписи (за формою згідно з додатком) щодо усунення наявних недоліків, одержувати від них необхідні відомості, документацію і пояснення з питань охорони праці. Припис спеціаліста з охорони праці може скасувати лише ректор. Припис складається в 2 примірниках, один з яких видається керівникові підрозділу, робіт, об'єкта, цеху, другий залишається та реєструється у відділі охорони праці, і зберігається протягом 5 років. Якщо керівник структурного підрозділу підприємства відмовляється від підпису в одержанні припису, спеціаліст з

охорони праці надсилає відповідне подання на ім'я особи, якій адміністративно підпорядкований цей структурний підрозділ, або ректору Університету.

4.2. Зупиняти роботу виробництв, дільниці, машин, механізмів, устаткування у разі порушень, які створюють загрозу життю і/або здоров'ю працівників.

4.3. Вимагати відсторонення від роботи осіб, які не пройшли передбачених законодавством, медичного огляду, навчання, інструктажу, перевірки знань і не мають допуску до відповідних робіт або не виконують вимоги нормативно-правових актів з охорони праці.

4.4. Надсилати ректору Університету подання про притягнення до відповідальності посадових осіб та працівників, які порушують вимоги щодо охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту.

4.5. Вносити пропозиції про заохочення працівників за активну працю.

4.6. Залучати, за погодженням ректора Університету і керівниками підрозділів Університету, спеціалістів Університету для проведення перевірок стану охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту.

5. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Працівники відділу ОПБЖ та ЦЗ відповідно до своїх посадових інструкцій несуть персональну відповідальність за невиконання або неналежне виконання своїх посадових обов'язків, функцій та персональних завдань, недостовірне ведення обліку та складання звітності.

6. ВЗАЄМОВІДНОСИНИ

Для виконання функцій і реалізації прав, передбачених даним Положенням, відділ ОПБЖ та ЦЗ взаємодіє:

- з керівниками всіх структурних підрозділів Університету з питань планування і проведення заходів щодо організації охорони праці, безпеки життєдіяльності, цивільного захисту об'єктів, отримання матеріалів, необхідних для виконання функціональних завдань і обов'язків, покладених на відділ;
- з юридичним відділом - з питань відповідності документів і організації діяльності відділу законодавству України;
- з відділом кадрів - з питань руху працівників Університету;
- з бухгалтерією - з питань фінансового забезпечення заходів, які проводить відділ, та забезпечення матеріально-технічної діяльності;
- з керівниками структурних підрозділів - з питань організації охорони праці, безпеки життєдіяльності цивільного захисту учасників освітнього процесу та працівників.

Додаток: припис відділу охорони праці форма 1-ОП -1 арк

**ВІДДІЛ ОХОРОНИ ПРАЦІ, БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
Національного університету «Чернігівська політехніка»
ПРИПИС**

№ _____ від «___» _____ 20__ року

Кому _____
(ПІБ, посада особи, якій видається припис)

Відповідно до Закону України "Про охорону праці", з метою створення належних безпечних і здорових умов праці пропоную Вам усунути такі порушення та недоліки:

N з/п	Виявлені порушення (зазначається сутність правопорушення, а також недоліки системи управління)	Нормативно-правовий акт, пункт, абзац, вимоги яких порушено (зазначається конкретно пункт, абзац та найменування порушених нормативно-правових актів з охорони праці)	Запропонований термін усунення порушень (зазначається дата, місяць та рік усунення порушень)	Відмітка про виконання (зазначається дата фактичного виконання заходів, і підписується особою, що видала припис, і особою, що отримала припис)
1	2	3	4	5

Порушення, що вказані в пунктах _____ припису, призвели до створення виробничої ситуації, що загрожує життю (здоров'ю) працюючих.

Керуючись статтею 15 Закону України «Про охорону праці», забороняю з _____ годин «___» _____ 20__ року експлуатацію (виконання робіт) _____

(вказати назву об'єкта, дільниці, цеху, виробництва, машини, механізму, устаткування)

Зупинені роботи можуть бути поновлені з мого письмового дозволу після усунення вказаних порушень.

Про виконання припису із закінченням вказаних в ньому термінів прошу письмово повідомити мене.

Припис видав

(ПІБ, посада)

Припис одержав

(ПІБ, посада)

(підпис)

(підпис)

(В разі відмови від припису в одержанні припису робиться запис: «Від підпису відмовився» та вказується дата).